

Sınav postası

BÜLTEN

ŞUBAT 2020 | SAYI 2

LGS SORUSU NEDİR?

LGS'NİN ÖNCEKİ
SINAV SİSTEMLERİNDEN
FARKI NEDİR?

LGS SORUSU
NASIL ANLAŞILMALI?

LGS'DE SORU
ÖZELLİKLERİNE GÖRE
DAĞILIM NASILDIR?

*Deha, yüzde bir ilham ve
yüzde doksan dokuz
terdir.
-Thomas Edison-*

Editörden

Ortaokul büyüdüğümüzü hissettiğimiz bir ara dönemdir. İlkokulda her şeyimizden sorumlu tek bir öğretmen varken, ortaokula geçince her ders için ayrı bir öğretmenle karşı karşıya kalınmaktadır. Ortaokul her açıdan önemlidir. Her şeyden önce ergenliği yaşadığımız dönem, ayrıca ortaokuldan sonra lise ve üniversite süreci de şekilleniyor. Bu dönemi çocuklarımızın sağlıklı atlatabilmesi için onlarla sağlıklı diyaloglar kurmalı, öğrencinin başarısını artırmak için; eğitimin üç mihenk taşı olduğunu unutmamalıyız. Birincisi öğrenci, ikincisi eğitim kurumu ve öğretmenler ve ailedir. Bu nedenle mutlaka öğretmen ve eğitim kurumuyla sağlıklı iletişim kurulmalıdır. Öğretmenin çocuğunuzdan ne beklediği ve bu beklentileri karşılamak için ona nasıl yardımcı olabileceğiniz konusunda bilgi edinilmelidir.

Günümüzde en önemli sorun çocukların kitap okumaması ve gelişmiş telefon ve bilgisayarlar nedeniyle çocukların bilgi biriktirme ihtiyacının kalmaması, giderek kavramlar arasında ilişki kuramamalarına neden olmaktadır.

Dersleri öğrenmenin ders geçmek için bir zorunluluk değil gelecekte yaşamımızda kullanacağımız yararlı bilgiler olduğunu hissettirmemiz gerekmektedir.

Öğrenciler genellikle kolay yapabildikleri derslere daha fazla vakit ayırmaktadırlar. Diğer dersleri ihmal etmektedirler. Onları ders çalışırken görmemiz sağlıklı ders çalıştığını göstermez. Tıpkı beslenmede olduğu gibi ders çalışma da dengeli olmalıdır.

Ödevlerini düzenli yapıp yapmadığını kontrol etmeli, bu konuda öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla iletişim kurmalıyız.

Öğrenilen bilgilerin kuru bilgiler olmayıp yaşamın içinde olduğunu göstermeliyiz. Çocukların dünyayla ilgili merak duygusunu beslemeli, müzeler, yerel yönetim binalarına, parklara ve atölyelere götürmeliyiz.

Grup çalışmalarına teşvik etmeli, evimizi çalışmalar için arkadaşlarına da açmalıyız. Grup çalışmaları, özellikle çocukların daha olgun ve bağımsız hale gelmesinde çok önemli olacaktır.

Etkili ve verimli ders çalışma bir öğrenciyi başarıya götürecek en önemli faktörlerden biridir. Her öğrencinin bireysel farklılıkları göz önüne alındığında çalışma yöntemlerinde bazı farklılıklar olacaktır. Fakat herkes için geçerli genel çalışma yöntemlerinin olduğu da unutulmamalıdır.

LGS'de soruyu doğru anlamak çok önemlidir, bazı sorularda soruyu anlamak, cevabı bulmaktan daha zor. Bir konuyu bilmek yetmemekte, o bilgiyi doğru yorumlayabilmek ve günlük hayata aktarabilmek becerisi gerektirmektedir. Öğrencilerin okuduğu parçaları analiz edebilme becerisine sahip olması gerekmektedir.

Öğrencilerin yeni sınavda başarılı olabilmeleri için yeni sınav sorularına hazırlıklı olmaları gerekir. Sınavın liselere öğrenci seçmek için yapılacak olması soru tarzının da değişmesine neden olmuştur. LGS'de bilgiyi kullanma, okuduğunu anlama, yorumlama, sentez ve analiz etme gibi daha üst düzey bilişsel beceriler ölçülmektedir. Bu da soru tarzında, bilgi ve ezberden, mantık sorularına doğru yönelme olduğunu gösteriyor.

Memnune GÖKDEMİR
Ortaokul Ölçme ve Değerlendirme
Ana Bölüm Başkanı

LGS SORUSU NEDİR?

2018 yılında “**Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Süreci**”-nin sınavı TEOG’un kaldırılmasıyla yeni bir süreç başladı ve liselere giriş sistemi değiştirilerek LGS adı verilen bir sınav getirildi. 2018 Haziran ayında yapılanaya kadar ilk LGS üzerinde çok konuştuk ve konuşmaya devam ediyoruz. İlk LGS soruları ile birlikte sadece sınav sorularının mantığının değişmediğini; ölçmek istenilen hedeflerin, sınava hazırlık sürecinin, eğitim sisteminin felsefesinin değiştiğini gördük. 2018 LGS’den sonra sorulara ALES, mantık ve muhakeme, okuduğunu anlama soruları dedik ve son zamanlarda da yeni nesil sorular diyoruz.

LGS’nin kapsam tanımında şöyle bir ifade yer almaktadır.

"...8.sınıf öğretim programında yer alan kazanımlar esas alınarak öğrencinin; okuduğunu anlama, yorumlama, sonuç çıkarma, analiz yapma, eleştirel düşünme, problem çözme, yaşam becerileri, bilimsel süreç ve benzer becerilerini ölçecek nitelikte sorular yer almaktadır..."

Aslında; LGS ile birlikte yeni nesil olarak nitelendirilen, üst düzey düşünme becerilerini ölçen sorular sorulmaya başlandı. Üst düzey düşünme becerilerini ölçen, analiz düzeyinde

sorular ortaya çıktı. Yani LGS soruları sadece 8.sınıf kazanımlarının hatırlama, anlama ve uygulama düzeyindeki bilgilerinin öğrenilip, öğrenilmediğini ölçen sorular değildir. LGS soruları öğrencinin temel eğitim yılları boyunca biriktirdiği üst düzey düşünme becerilerini ölçmektedir, ders çalışma alışkanlığını ölçmektedir, okuma alışkanlığını ölçmektedir...

LGS sürecinde “8.sınıfa gelince çalışırım.” demek doğru değildir. Tüm temel eğitim boyunca düzenli çalışmak başarılı olmayı sağlayacaktır. Sadece analiz soruları (uzun sorular veya LGS örnek soruları) çözerek sınava hazırlanmak yine bize başarı sağlamayacaktır.

Çünkü üst düzey düşünme becerileri, daha alt düzey olan hatırlanan, anlanan ve uygulanabilen becerilere dayalıdır. Dolayısıyla bu seviyelerdeki kazanım testlerini çözmek ve bunlarda başarılı olmak, üst düzey düşünme becerilerinin başlangıç noktası kabul edilebilir.

Şekil 1: Bloom Taksonomisi

Gelecekte girişimci, özgüveni yüksek, kararlı, kendini tanıyan ve güçlü yönlerini bilen bireyler her zaman daha mutlu olacak gibi görünmektedir. Bu da öğrencilerin bugünkü yaşantılarında beceriler biriktirmelerini zorunlu hale getirmektedir.

Bunun için sekiz yıllık temel eğitimi tamamlamış öğrencinin LGS sorusunu çözerken; öğrendiği bilgiyi geri çağırması, öğrendiklerini anlaması, edindiği bilgileri yeni durumlara uyarlaması, tüm derslerde öğrendiği bilgileri analiz ederek soruda istenen beceriyi sergilemesi istenmektedir.

TEOG Çıkmış Soru

Aşağıda verilen denklemi verilen doğrulardan hangisi, $y = 3 - x$ olan doğru ile y eksenini üzerindeki bir noktada keser?

YÖNERGE

- A) $y = 3x + 3$ B) $y = 2 - 3x$
C) $y = 2x + 1$ D) $y = x + 2$

SEÇENEKLER

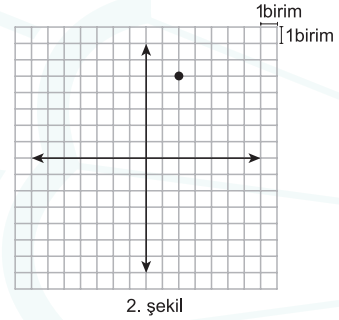
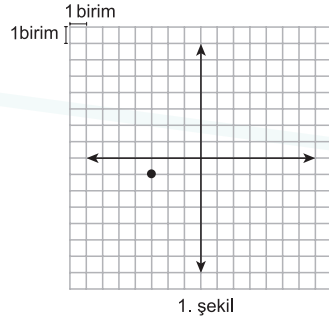
LGS Çıkmış Soru

Etkileşimli çalışmalar oluşturulabilecek bir programlama dilinde istenen hareketler tanımlı blokların uygun şekilde yerleştirilmesiyle elde edilmektedir. Bu programlama dilinde bulunan bazı bloklar ve tanımları aşağıda verilmiştir.

yönüne dön → Karakterin hangi yönde hareket edeceğini belirler.
(0: yukarı, 90: sağ, 180: aşağı, -90: sol)

adım git → Karakteri belirtilen birim kadar hareket ettirir.

Örnek:

DURUM

- 0 yönüne dön
6 adım git
90 yönüne dön
5 adım git

Kareli kâğıtta verilen 1. şekildeki $(-3, -1)$ noktasına yukarıdaki bloklarla belirtilen hareketler yukarıdan aşağıya doğru uygulandığında 2. şekildeki $(2, 5)$ noktasına elde edilmiştir. Buna göre $K(-1, 5)$ noktasına aşağıdaki hareketlerden hangisi uygulanırsa $L(-4, -1)$ noktasına elde edilir?

YÖNERGE

- A) 0 yönüne dön
6 adım git
-90 yönüne dön
3 adım git

- B) 180 yönüne dön
6 adım git
0 yönüne dön
3 adım git

- C) 180 yönüne dön
6 adım git
-90 yönüne dön
3 adım git

- D) -90 yönüne dön
6 adım git
180 yönüne dön
3 adım git

SEÇENEKLER

Şekil 2: TEOG ve LGS Çıkmış Sınav Sorusu Karşılaştırma

Yukarıda verilen sorularda gördüğümüz gibi LGS sorularında "DURUM" dediğimiz bir alan eklenmiştir. Bu alan öğrencinin kritik düşünmesini, analiz etmesini ve temel eğitim yılları boyunca kazandığı becerileri sergilemesini sağlamaktadır. Bir çok öğrenci okuma becerileri kazanmadığı için sorular uzun diye hiç okumamayı tercih etmekte ve sorunun asıl ölçmek istediği beceriyi belki de kazanmış olmasına rağmen sergileyememektedir. Çünkü LGS sorusunda öğrenilen bilgiler araç edinilerek asıl amaç olan üst düzey düşünme becerilerini ölçmek hedeflenmektedir. Bundan dolayıdır ki hangi sınıf düzeyinde eğitim ve öğretim alıyor olursanız olun öğrenci olarak tüm görev ve sorumlulukları yeteneğiniz doğrultusunda tamamlamaya özen göstermeli ve geliştirdiğiniz kişisel üst düzey düşünme becerilerinizi LGS'de sergilemelisiniz...

Aşağıdaki tabloda LGS'de düzeylere göre ortalama çıkan soru durumu verilmiştir.

DÜZEY	TÜRKÇE	MATEMATİK	FEN BİLİMLERİ	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ	İNGİLİZCE	TOPLAM
HATIRLAMA	3	1	1	4	2	0	11
ANLAMA	4	6	11	2	4	4	31
UYGULAMA	1	8	3	2	2	4	20
ANALİZ ETME	12	5	5	2	2	2	28

Tablo 1: LGS'de Düzeylere Göre Soru Dağılımı

Unutmayın! Anlamadan bir şeyi ezberleyebilirsiniz. Bir şeyi ezberlemek, düşünmekle aynı şey değildir. Özellikle temel eğitimden ortaöğretime geçiş sürecinde; okuduğunu anlayan ve yorumlayan olmak, olaylar karşısında sonuç çıkarmak, analiz yapmak, eleştirel düşünmek, problem çözebilme kısacası okulda öğrenilen bilgileri günlük hayatta kullanabilmek ön plana çıkmıştır.

KAYNAKÇA

Lorin W.Anderson ve David R.Krathwohl, Öğrenme Öğretim ve Değerlendirme ile İlgili Bir Sınıflama, Pegem Akademi Yayıncılık, 2010
Salih Çepni, PISA ve TIMMS Mantığını ve Sorularını Anlama, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2019
MEB, Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav Başvuru ve Uygulama Kılavuzu, 2019

Sabiha EBCİM
Okyanus Koleji Ortaokul
Ana Bölüm Başkanı